

EU4Recovery
ПОСИЛЮЄМО ГРОМАДИ В УКРАЇНІ

Національний університет
«Острозька академія»

ПΣ
ШПА

Kingdom of the Netherlands

Співфінансується
Європейським Союзом

UN
DP

Презентація дослідження

**«Методологія (само)оцінювання готовності громад до
(ре)інтеграції ветеранів/ветеранок та членів їх родин»**

Громадська організація «Школа політичної аналітики – ПОЛІС»

6 лютого 2025

КОМАНДА ДОСЛІДЖЕННЯ

ЛЕБЕДЮК
Віталій,

к.н.з.д. у., доцент
кафедри
національної
безпеки та
політології НаУ
«Острозька
академія»,
директор ГО
«Школа політичної
аналітики - ПОЛІС»,
аналітик
дослідження.

МАЛИНОВСЬКА
Наталія,

к. політ. н.,
доцентка
кафедри
національної
безпеки та
політології НаУ
«Острозька
академія»,
менеджерка
проєкту

ШЕВЧУК
Дмитро,

д. ф.н., професор,
проректор з
науково-
педагогічної
роботи НаУ
«Острозька
академія», аналітик
дослідження

ШУЛИК
Юлія,

к.е.н., доцентка,
завідувачка
кафедри
фінансів та
бізнесу, НаУ
«Острозька
академія»,
аналітик
дослідження

МОЗОЛЬ
Михайло,

викладач
кафедри
національної
безпеки та
політології НаУ
«Острозька
академія»,
аналітик
дослідження,
фахівець з
якісних
досліджень

як з'явилася ідея Методології

У березні 2024 року у Рівному команда Школи політичної аналітики – ПОЛІС брала **участь у Стратегічній сесії** з розроблення методології оцінки готовності громад до(ре)інтеграції ветеранів/ветеранок у цивільне життя.

Ми **фасилітували 6 робочих груп** за напрямками:

1. Індикатори для вимірювання готовності громади до економічної (ре)інтеграції;
2. Індикатори для вимірювання готовності громади до психосоціальної підтримки;
3. Індикатори для вимірювання готовності громади до соціальної (ре)інтеграції;
4. Індикатори для вимірювання готовності громади надавати якісні правові сервіси, стану громадської безпеки та управління кризами;
5. Індикатори для вимірювання доступності і якості медичних послуг;
6. Індикатори для вимірювання проактивності, соціальної згуртованості та рівень партисипації.

Ми отримали **перелік проблеми, з якими зіштовхуються ветерани та напрями, над якими треба працювати** в громаді.

Але як виміряти зміни?

мета дослідження

Розробити методологію (само)оцінки готовності громад до (ре)інтеграції ветеранів/ветеранок та членів їх родин, яку зможуть використовувати органи місцевого самоврядування, громадські організації, що працюють з ветеранами, та ветеранські спільноти для проведення оцінки й моніторингу громади та сприяти змінам.

ШЛЯХ ДОСЛІДЖЕННЯ

етап 1

Аналіз досліджень, законодавчої бази, міжнародного та українського досвіду ветеранської політики

Серпень-вересень '24

етап 3

Написання **Методології самооцінювання** ветеранських послуг в громаді

Листопад '24

етап 5

Перший запуск **Методології у трьох пілотних громадах** та збір рекомендацій від громад

Грудень '24

етап 7

Апробація **Методології у більш як 15 громадах** та перші результати

Січень '25

етап 9

Продовження опрацювання результатів громад та підготовка **рекомендацій для їх ветеранської політики**

Лютий '25

етап 2

22 фокус-групи, з них 18 проведених у Рівному, Львові, Києві та 4 онлайн за участі 191 учасника та учасниці

етап 4

Підписання **меморандумів про співпрацю з чотирма громадами** – Гощанською, Деражненською, Острозькою та Рівненською

етап 6

Рекомендації **шести рецензентів** та опрацювання цих рекомендацій, внесення змін

етап 8

Перша онлайн-презентація Методології

етап 10

Завершення **Аналітичного звіту**, який включає Методологію самооцінювання

подяка

- Команді ПРООН за підтримку дослідження
- Учасникам та учасницям 22 фокус-групових досліджень
- Рецензентам:

ГАЛЬЧЕНКО Ользі (Міжнародний фонд «Відродження»)

КУПЕНКО Ользі (Сумський державний університет, Центр соціальних досліджень СумДУ)

НОВИКОВУ Валерію (Громадська організація «Луганський обласний правозахисний центр «Альтернатива»)

ПАШКІНІЙ Анні (Громадська організація «Правозахисний центр для військовослужбовців «Принцип»)

СОЛОНТАЮ Олександрю (Громадська організація «Агенція відновлення та розвитку»)

- Гощанській, Острозькій та Деражненській громаді за співпрацю та участь у пілотному етапі
Методології та надання рекомендацій
- 15 громадам, які беруть участь у апробації Методології
- Комунальному закладу «Ветеранський простір» РОР та його директорці Ользі ЯКОВЛЄВІЙ
- Голові громадської організації «Київщина — це ми» Дар'ї НОВИКОВІЙ

та всім, хто допомагали, консультували, ділилися досвідом на кожному етапі дослідження.

EU4Recovery
ПОСИЛЮЄМО ГРОМАДИ В УКРАЇНІ

Національний університет
«Острозька академія»

Kingdom of the Netherlands

Співфінансується
Європейським Союзом

аналіз попередніх досліджень

Три групи досліджень:

- **проведені українськими ветеранськими організаціями** (Veteran Hub, Правозахисний центр для військовослужбовців «Принцип», Український ветеранський фонд, Правосвідомі та ін.)
- **проведені українськими громадськими організаціями**, які займаються ветеранськими дослідженнями (незалежний аналітичний центр Sedos, Асоціація міст України та організації з вивчення громадської думки соціологічна група «рейтинг», Київський міжнародний інститут соціології, кампанія «Active Group», Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва та ін.)
- **проведені міжнародними організаціями**, які працюють в Україні (Міжнародна організація з міграції, ООН, Стабілізаційний Сепорт Сервіс та ін.)

Акцент при аналізі було покладено на:

- забезпечення потреб учасників російсько-української війни на місцевому рівні;
- аналіз системи державної підтримки ветеранів та їхніх сімей в Україні
- вимірювання ефективності реінтеграції ветеранів АТО/ООС на рівні територіальної громади в Україні
- аналітичні звіти, присвячені окремим аспектам інтеграції ветеранів/ветеранок (соціальна, економічна, медична сфери тощо)

Реінтеграція на рівні громади (community-based reintegration)

- спрямований на те, щоб допомогти громаді розробити та впровадити програми підтримки реінтеграції колишніх військовослужбовців та членів їхніх та сімей;
- зосереджено увагу на розробці, веденні переговорів та управлінні підтримкою процесів реінтеграції;
- основним принципом є те, що всі процеси реінтеграції відбуваються на рівні громади, оскільки основоположним є відновлення зв'язків цивільних осіб з громадою та виконання ними конструктивної ролі в суспільному житті.

Основні напрямки вивчення закордонного досвіду:

- 1) інтеграція ветеранів в цивільне життя (Удосконалення медичних послуг для ветеранів: досвід США; Методика The Veterans Metrics Initiative; Measurement of Veteran's Participation та ін.; психосоціальна підтримка);
- 2) оцінка якості послуг (модель оцінки послуг організації SERVQUAL; польський досвід формування стандартів соціальних послуг на рівні місцевого самоврядування).

EU4Recovery
ПОСИЛЮЄМО ГРОМАДИ В УКРАЇНІ

Національний університет
«Острозька академія»

ПΣ
ШПА

Kingdom of the Netherlands

Співфінансується
Європейським Союзом

Висновки та тенденції на основі фокус-групових досліджень

Серед учасників та учасниць фокус-груп були:

- голови та заступники голів громад,
- депутати місцевих рад
- представники релевантних міністерств, управлінь та відділів,
- ветерани/ветеранки та члени їх родин,
- медичні працівники, психологи, капелани,
- представники патронатної служби,
- соціальні працівники, помічники ветеранів,
- юристи, правозахисники,
- представники центрів зайнятості, підприємці,
- громадські організації та благодійні фонди,
та інші стейкхолдери ветеранської політики на місцевому та національному рівнях.

Проведено 18 фокус-груп у Рівному, Львові та Києві та підготовлено 18 аналітичних звітів за результатами фокус-груп.
Також проведено, додатково, 4 фокус-групи із іншими стейкхолдерами (онлайн). За результатами фокус-груп було залучено 191 учасника.

Основні висновки за результатами фокус-групових досліджень:

- Ветеранська політика громад наразі є важливим, однак не пріоритетним напрямком діяльності ОМС на сьогоднішній день.
- Більшість громад розглядають її виключно в розрізі забезпечення соціальних пільг, гарантованих державою, об'єктивно розуміючи, що спектр потреб ветеранів/ветеранок та членів їхніх родин є набагато ширшим.
- У більшості громад такий підхід до ветеранської політики пояснюється відсутністю цілеспрямованої державної стратегії та часто неефективною взаємодією з регіональними виконавчими органами; браком відповідних знань та навиків, обмеженістю фінансових та людських ресурсів, особливо, у сільській місцевості.

Основні висновки за результатами фокус-групових досліджень:

- Попри це, результати дослідження продемонстрували, що **спільнота осіб та організацій** (включаючи, як посадових осіб, так і лідерів громадських об'єднань), які займаються питаннями інтеграції ветеранів/ветеранок та членів їхніх родин, захистом їхніх прав, а також реабілітацією, хоча і є малочисельною, однак завдяки спільним зусиллям громадського сектору, міжнародних донорів та ОМС знаходить можливості та ресурси для реалізації корисних ініціатив на місцевому рівні.

Основні висновки за результатами фокус-групових досліджень:

- Зважаючи на це, головним висновком фокус-групових досліджень можна вважати те, що попри відсутність цілеспрямованої ветеранської політики на національному рівні, на рівні громад відбувається апробація та впровадження перспективних та дієвих механізмів інтеграції ветеранів/ветеранок та членів їхніх родин, захисту їхніх прав та реабілітації.
- Відповідно, ключовим завданням державних органів влади, бачиться врахування цих ініціатив при формуванні стратегічних рішень, що визначають параметри ветеранської політики, а також створення умов для врахування позитивного досвіду окремих громад/організацій та спільнот та його екстраполювання в масштабах усієї країни

EU4Recovery
ПОСИЛЮЄМО ГРОМАДИ В УКРАЇНІ

Національний університет
«Острозька академія»

ПΣ
ШПА

Kingdom of the Netherlands

Співфінансується
Європейським Союзом

про Методологію

EU4Recovery
ПОСИЛЮЄМО ГРОМАДИ В УКРАЇНІ

Національний університет
«Острозька академія»

ПΣ
ШПА

Kingdom of the Netherlands

Співфінансується
Європейським Союзом

Створення методології оцінки готовності громад

На основі отриманої інформації із фокус-групових досліджень, аналізу законодавчих актів та відповідного міжнародного і українського досвіду було підготовлено проект методології самооцінки готовності громад до інтеграції ветеранів/ветеранок та членів їх родин.

Перелік індикаторів, за якими вимірюється готовність громад до інтеграції ветеранів/ветеранок та членів їх родин

Індикатор (К)	Напрямок індикатора	Вимірювання індикатора	Вага напряму оцінювання (w)
K1	Інституційна спроможність громади щодо імплементації ветеранської політики	від 0 до 1 балу	0,25
K2	Доступність, медичні послуги, фізична реабілітація та відновлення	від 0 до 1 балу	0,15
K3	Психологічна допомога, ментальне здоров'я та реабілітація	від 0 до 1 балу	0,15
K4	Соціальна інтеграція та проактивність	від 0 до 1 балу	0,15
K5	Економічна інтеграція	від 0 до 1 балу	0,15
K6	Правові послуги, громадська безпека та управління кризами	від 0 до 1 балу	0,15

Формула готовності громад до інтеграції ветеранів/ветеранок та членів їх родин

Формула готовності громад до (ре)інтеграції ветеранів/ветеранок та членів їх родин.
Community Readiness Indicator (CRI):

$$CRI = \left(\sum_{i=1}^n \frac{\sum_{j=1}^n k_{i,j} \times 100}{\max \sum_{j=1}^n k_{i,j}} \times w_i \right) \times k_x$$

де, $k_{i,j}$ – це кількість балів j підіндикатора за i індикатором, w_i – ваговий коефіцієнт i індикатора, k_x – корегувальний коефіцієнт x рівня фінансової спроможності громади.

Шкала готовності громад до інтеграції ветеранів/ветеранок та членів їх родин залежно від підсумкового результату виконання індикаторів

Рівень готовності	Інтерпретація результату
Громада готова до інтеграції ветеранів/ветеранок та членів їх родин	Рівень реалізації індикаторів громадою становить 75 і більше балів
Громада переважно готова до інтеграції ветеранів/ветеранок та членів їх родин	Рівень реалізації індикаторів громадою становить від 50 до 74 балів
Громада переважно не готова до інтеграції ветеранів/ветеранок та членів їх родин	Рівень реалізації індикаторів громадою становить від 25 до 49 балів
Громада не готова до інтеграції ветеранів/ветеранок та членів їх родин	Рівень реалізації індикаторів громадою становить 24 і менше балів

Формування рейтингу

Рейтинг укладається за загальною сумою балів, набраних громадою за 46 індикаторами у 6 напрямках. Максимальна кількість балів, яку територіальна громада може отримати, становить 100 балів. Позиція кожної громади у рейтингу визначається відносно до інших територіальних громад. У разі однакової підсумкової кількості балів територіальні громади отримують однакову позицію у рейтингу.

EU4Recovery
ПОСИЛЮЄМО ГРОМАДИ В УКРАЇНІ

Національний університет
«Острозька академія»

ПΣ
ШПА

Kingdom of the Netherlands

Співфінансується
Європейським Союзом

результати апробації Методології громадами

ГРОМАДИ 4 областей України	ІНСТИТУЦІЙНА СПРОМОЖНІСТЬ ГРОМАДИ ЩОДО ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ВЕТЕРАНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ	ДОСТУПНІСТЬ, МЕДИЧНІ ПОСЛУГИ ТА РЕАБІЛІТАЦІЯ	ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА, МЕНТАЛЬНЕ ЗДОРОВ'Я ТА РЕАБІЛІТАЦІЯ	СОЦІАЛЬНА ІНТЕГРАЦІЯ ТА ПРОАКТИВНІСТЬ	ЕКОНОМІЧНА ІНТЕГРАЦІЯ	ПРАВОВІ ПОСЛУГИ, ГРОМАДСЬКА БЕЗПЕКА ТА УПРАВЛІННЯ КРИЗАМИ
Максимальна кількість балів	9	13	5	10	5	3
Міська громада	4,55	1	1,75	2	3	2,5
Міська громада	4,75	7,5	3,75	5	2,25	2
Селищна громада	2,75	4,5	3	4,5	1,5	2
Сільська громада	4,75	0,25	0,75	2,25	0,25	0,5
Сільська громада	8	4,5	0,5	4,25	0,25	1,5
Сільська громада	4	7,5	3,5	4	1	3

Частка готовності громад за індикаторами

% готовності	ІНСТИТУЦІЙНА СПРОМОЖНІСТЬ ГРОМАДИ ЩОДО ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ВЕТЕРАНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ	ДОСТУПНІСТЬ, МЕДИЧНІ ПОСЛУГИ ТА РЕАБІЛІТАЦІЯ	ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА, МЕНТАЛЬНЕ ЗДОРОВ'Я ТА РЕАБІЛІТАЦІЯ	СОЦІАЛЬНА ІНТЕГРАЦІЯ ТА ПРОАКТИВНІСТЬ	ЕКОНОМІЧНА ІНТЕГРАЦІЯ	ПРАВОВІ ПОСЛУГИ, ГРОМАДСЬКА БЕЗПЕКА ТА УПРАВЛІННЯ КРИЗАМИ
Міська громада	50,56	7,69	35,00	20,00	60,00	83,33
Міська громада	52,78	57,69	75,00	50,00	45,00	66,67
Селищна громада	30,56	34,62	60,00	45,00	30,00	66,67
Сільська громада	52,78	1,92	15,00	22,50	5,00	16,67
Сільська громада	88,89	34,62	10,00	42,50	5,00	50,00
Сільська громада	44,44	57,69	70,00	40,00	20,00	100,00

Висновки готовності

	% готовності, з вагами формули	Рівень фінансової спроможності у 2023 р	коэф.фін.спром.	Формула з фінспроможністю	Готовність
Міська громада	43,54	низький	1,1	47,90	переважно не готова
Міська громада	57,35	високий	1,00	57,35	переважно готова
Селищна громада	43,08	оптимальний	1,00	43,08	переважно не готова
Сільська громада	22,36	критичний	1,15	25,71	не готова
Сільська громада	43,54	задовільний	1,05	45,72	переважно не готова
Сільська громада	54,26	високий	1,00	54,26	переважно готова

EU4Recovery
ПОСИЛЮЄМО ГРОМАДИ В УКРАЇНІ

Національний університет
«Острозька академія»

ПΣ
ШПА

Kingdom of the Netherlands

Співфінансується
Європейським Союзом

сесія питань та відповідей